

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2021

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2021

RAPORT ANUAL

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)
*Abordarea interdisciplinară bioetico-socio-medicală a contingentului vulnerabil de
populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare,*
Cifrul proiectului **20.80009.8007.36****

Prioritatea Strategică *Sănătate*

Prioritatea Strategică *Sănătate*

Conducătorul proiectului

OJOVAN Vitalie

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”

CEBAN Emil

Președintele Consiliului Științific

GROPPA Stanislav

Chișinău 2021

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Cercetarea empirică a aspectelor bioetico-socio-mediceale a contingentului vulnerabil de populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare

2. Obiectivele etapei anuale

- 1) Elucidarea metodologiei de studiu interdisciplinar al vulnerabilității pe trei direcții bioetică, socială și medicală.
- 2) Colectarea datelor cu privire la aspectele bioetico-socio-mediceale în studiul vulnerabilității la copii.
- 3) Colectarea datelor cu privire la aspectele bioetico-socio-mediceale în studiul vulnerabilității la vârstnici.
- 4) Colectarea datelor cu privire la aspectele bioetico-socio-mediceale la deținuți.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

- 1) Realizarea celei de a II-a etape a investigațiilor sociologice prin chestionarea diferitor grupuri vulnerabile de populație din cadrul instituțiilor incluse în proiect sau parteneri (copii, vârstnici și deținuți).
- 2) Prelucrarea tehnică a chestionarelor.
- 3) Organizarea unui seminar cu discutarea rezultatelor anchetărilor, înaintarea propunerilor de corectare/ajustare a tacticii managementului investigațional din proiect.
- 4) Acțiuni de realizare a etapei a III-a a studiilor sociologice axate preponderent pe personalul instituțiilor cu implicare la contingentul vulnerabil cu probleme de sănătate.
- 5) Realizarea conținutului și aplicarea acestuia în raportul de activitate în anul II la proiect

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

- 1) Au fost colectate date în cadrul investigației sociologice prin chestionarea diferitor grupuri vulnerabile de populație din cadrul instituțiilor incluse în proiect sau parteneri (copii, vârstnici și deținuți) și cu personalul instituțiilor implicate în lucrul cu contingentul vulnerabil cu probleme de sănătate.
- 2) A fost organizat Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” cu discutarea unor rezultate ale studiilor realizate.
- 3) A fost organizată Conferința Internațională „Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ediția 2021 cu examinarea rezultatelor obținute.
- 4) A fost organizat și susținut cursul educațional *Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității*, în cadrul secției *Sănătate publică și medicină comunitară* a

Conferinței științifice anuale „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu”.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

1) A fost elaborată metodologia de studiu a cercetărilor, evaluată de Comitetul de etică a cercetărilor din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. Au fost colectate date cu privire la aspectele bioetico-socio-medice la copii, vârstnici și deținuți, diseminate în cadrul manifestațiilor științifice organizate în cadrul proiectului, precum și a evenimentelor internaționale.

2) Rezultatele obținute în cadrul cercetărilor efectuate până în prezent au fost discutate în cadrul forurilor internaționale și naționale organizate în cadrul proiectului. În cadrul Seminarului științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate”, 9 septembrie 2021., organizat în colaborare cu Institutul Național de Patologie „Victor Babeș” din București și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, cu participarea cercetătorilor din cele trei instituții partenere au fost abordate subiecte tematice la trei ateliere:

Atelierul I. Repere istorice, conceptuale, teorii și orientări privind bioetica: *Repere istorice pentru bioetică și apariția principiismului; Bioetica globală în contextul bioeticii sociale: abordare teoretico-metodologică; Principiile bioeticii – revirimente în medicina contemporană; Identificarea temelor bioetice și implicarea valorilor spiritual-morale în examinarea problemelor teoretice și științifico-practice din medicină; Paradigma bioeticii globale în context European; Quo vadis, moralia? O analiză a conceptului de bioameliorare morală; Condiția înțelegerii în consimțământul informat; Bioetică și vaccinare. Probleme etice întâlnite în cercetările clinice pentru vaccinurile SARS-CoV-2.*

Atelierul II. Bioetica în practica și educația biomedicală: *Vulnerabilitatea în domeniul biomedical; Implicații socio-bioetice în analiza accesului grupurilor vulnerabile de populație la serviciile de sănătate; Utilitatea bioeticii în acordarea îngrijirii psihiatrice; Bioetica în practica geriatrică; Maternitatea la vârstă înaintată, o provocare etică (Cum decizii personale creează vulnerabilități); Aspecte bioetice ale consilierii spirituale a condamnaților.*

Atelierul III. Bioetica în cercetarea biomedicală: *Etica utilizării animalelor în scopuri științifice; Repere etice în utilizarea animalelor de laborator; Considerații etice privind utilizarea animalelor de laborator și principiul 3R; Principii etice prevăzute de legislația Uniunii Europene ce trebuie respectate de proiectele ce folosesc animale în procedură; O experiență în crearea codurilor de etică. De la amatorism la profesionalism; Rolul comitetelor de etică în experimentarea pe animale; Despre o etică a publicării în domeniul biomedical; Evaluarea prin experți („peer-review”). O atitudine etică prin excelență.*

Comunicările și dezbaterile pe marginea subiectelor abordate au fost publicate în extenso în culegerea „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate”.

Rezultate ale cercetărilor efectuate au fost, de asemenea diseminate în cadrul Conferinței științifice internaționale ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, cu participarea a peste 90 de cercetători din

Republica Moldova, România, Ucraina, Federația Rusă. Lucrările conferinței au inclus subiecte pe câteva secțiuni tematice: Viața și sănătatea omului contemporan din perspectivă multidimensională, Probleme actuale de fiziologie umană și sănătate în abordare interdisciplinară, Subiecte actuale în abordarea problemei dopajului din sport. Comunicările și dezbaterile în cadrul conferinței au fost publicate în extenso în Culegerea de materiale științifice *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.

3) A fost organizat și susținut cursul educațional *Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității*, în cadrul secției *Sănătate publică și medicină comunitară* a Conferinței științifice anuale „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF „Nicolae Testemițanu”, 22.10.2021, cu prezentarea următoarelor subiecte: *Vulnerabilitatea și esența sa interdisciplinară. Importanța cunoașterii acestora pentru specialiștii în medicină; Subiecte bioetice în actul paliativ; Principiul vulnerabilității în contextul pandemiei de COVID-19; Problema vulnerabilității în practica clinică contemporană; Păturile social-vulnerabile în cadrul procesului medicalizării. Cu participarea studenților, medicilor rezidenți, studenților-doctoranzi, cadrelor didactice.*

4) În urma cercetărilor realizate asupra deținuților, s-a constatat că toți deținuții sunt vulnerabili din prisma următoarelor criterii: lipsa libertății – ceea ce presupune încetarea activităților profesionale; socializare strangulată atât cu membrii familiei, cât și cu alte persoane libere; participarea condiționată la un program de activitate bine stabilit. La aceasta se adaugă: procesul geru de adaptare la un mediu privat de libertate; constrângerea fizică într-un spațiu mic cu prezența uneori a unor persoane violente, a violatorilor, a bolnavilor psihic, a simulatorilor de boală, etc. Lipsa unei securități sporite privind viața deținutului. Pe lângă această vulnerabilitate generală, deținuții pot fi catalogați în grupuri cu vulnerabilitate accentuată: minorii, femeile, cetățenii străini, bolnavii (mai ales bolnavii terminali), femeile însărcinate și cele care-și cresc copii în mediu penitenciar.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

1. *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; Culegerea de materiale științifice. Coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp... ISBN 978-9975-82-119-3 (in tipar).
2. *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (in tipar).

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

1. LUPASCU-VOLENTIR, F., SORIC, G., POPESCU, A., NEGARA, A., COSCIUG, E., STOICOVA, I. Assessment of the nutritional pattern in frailty syndrome dependent institutionalized elderly. In: *Moldovan Medical Journal*. 2021, 64(3), pp.50-60. ISSN 2537-6373. <https://doi.org/10.52418/moldovan-med-j.64-3.21.01>
2. LUPASCU-VOLENTIR, F., SORIC, G., POPESCU, A., NEGARA, A. Aspects of frailty syndrome, nutritional status and comorbidities in the elderly. In: *Moldovan Medical Journal*. 2021, 64(4), pp. 37-42. ISSN 2537-6373. (în tipar).
3. ȘORIC, G., LUPAȘCU-VOLENTIR, F., POPESCU, A., COȘCIUG, E., POPA, A., STOICOVA, I., NEGARĂ, A. Statusul nutrițional și factorii determinanți ai malnutriției la persoanele vârstnice instituționalizate, date provizorii. În: *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2021, 2(89). ISSN 1729-8687.(în tipar).
4. POPESCU ANA, ȘORIC GABRIELA, LUPASCU-VOLENTIR FELICIA, NEGARĂ ANATOLIE, POPA ANA, COȘCIUG ELENA, STOICOVA IRINA. Statutul nutrițional la vârstnicii cu sindrom de fragilitate. În: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*. 2021, nr. 2(89), pp. 15-20. ISSN 2587-3873. [https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.2\(89\).03](https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.2(89).03)
5. POPESCU ANA, GABRIELA SORIC, VICTORIA FEDERIUC, VITALIE OJOVAN. Vulnerability in the elderly. În: *Moldovan Medical Journal*. September 2021;64(3):62-67. <https://doi.org/10.52418/moldovan-med-j.64-3.21.12>

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

1. COJOCARU,V. Aspecte bioetice ale consilierii spirituale a condamnaților. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)

2. CONDRATIUC, S. Utilitatea bioeticii în acordarea îngrijirii psihiatrice. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)
3. OJOVANU, V. Identificarea temelor bioetice și implicarea valorilor spiritual-morale în examinarea problemelor teoretice și științifico-practice din medicină. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)
4. RUBANOVICI, L. Principiile bioeticii – revirimente în medicina contemporană. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)
5. SARGU, E., FEDERIUC, V. Implicații socio-bioetice în analiza accesului grupurilor vulnerabile de populație la serviciile de sănătate. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)
6. ȘORIC, G., POPESCU, A. Bioetica în practica geriatrică. In: *Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*; Coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău, Print-Caro, 2021. pp... ISBN (în tipar)

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. POPESCU, A. Bioetica în cercetarea fragilității la vârstnici. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității. Culegere de materiale științifice*. Coord. V. Ojovanu. Chișinău. Print-Caro, 2021, pp. 22-25. ISBN 978-9975-56-871-5.
2. ȘORIC, G. Situația medico-socială persoanelor vârstnice – factori ai vulnerabilității. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității. Culegere de materiale științifice*. Coord. V. Ojovanu. Chișinău. Print-Caro, 2021, pp. 36-38. ISBN 978-9975-56-871-5.
3. ȘORIC, G., POPESCU, A. Aspecte bioetice în practica geriatrică. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității. Culegere de materiale științifice*. Coord. V. Ojovanu. Chișinău. Print-Caro, 2021, pp. 10-13. ISBN 978-9975-56-871-5.
4. ȘORIC, G. Accesibilitatea vârstnicilor la serviciile medico-sociale pe zone geografice a Republicii Moldova, date provizorii. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității. Culegere de materiale științifice*. Coord. V. Ojovanu. Chișinău. Print-Caro, 2021, pp. 45-47. ISBN 978-9975-56-871-5.
5. OJOVANU, V., BANARI, I. Subiectul vulnerabilității în îngrijirea paliativă. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de*

Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 6-9. ISBN 978-9975-56-871-5.

6. ȘORIC, G., POPESCU, A. Aspecte bioetice în practica geriatrică. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.10 – 13. ISBN 978-9975-56-871-5.
7. COBÎLEANSCHI, O., DANDARA, A., OJOVANU, V. Stigmatizarea socială a copiilor și adolescenților cu diagnosticul de epilepsie. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 14-15. ISBN 978-9975-56-871-5.
8. RUBANOVICI, L., RUSNAC, D. Factorii de decizie și importanța abordărilor bioetice în cazul persoanelor cu dezabilități pe timp de pandemie. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 16-18. ISBN 978-9975-56-871-5.
9. КОНДРАТЮК, С. Этические проблемы и уязвимость больных деменцией позднего возраста. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.19-21. ISBN 978-9975-56-871-5.
10. POPESCU, A., ȘORIC, G. Bioetica în cercetarea fragilității la vârstnici. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.22-25. ISBN 978-9975-56-871-5.
11. RUSNAC, D., RUBANOVICI, L. Cercetările biomedicale în cazul subiecților vulnerabili: motive de consolidare bioetică și legală. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.26-28. ISBN 978-9975-56-871-5.
12. COJOCARU, V. Vulnerabilitatea accentuată a deținuților minori. Aspecte bioetice. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de*

Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 29-31. ISBN 978-9975-56-871-5.

13. ȘARGU, E. Impactul medicalizării asupra contingentului vulnerabil de populație. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.32-33. ISBN 978-9975-56-871-5.
14. OJOVAN, V. Configurarea specificului vulnerabilității la unele grupuri sociale cu afecțiuni endocrine. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.34-35. ISBN 978-9975-56-871-5.
15. ȘORIC, G. Situația medico-socială a persoanelor vârstnice – factori ai vulnerabilității. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.36-38. ISBN 978-9975-56-871-5.
16. PANCIUC, L.D., RUBANOVICI, L. Erorile și vulnerabilitatea în sistemul de sănătate publică din perspectiva bioeticii medicale pe timp de pandemie. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 39-40. ISBN 978-9975-56-871-5
17. TRIBOI, M., RUSNAC, D. Vulnerabilitatea bolnavilor psihiatrici în fața societății contemporane: abordare bioetico-socială. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.41-42. ISBN 978-9975-56-871-5
18. ȘORIC, G. Accesibilitatea vârstnicilor la serviciile medico-sociale pe zone geografice a republicii moldova, date provizorii. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 45-47. ISBN 978-9975-56-871-5
19. BORINSCHI, D., RUBANOCI, L. Vulnerabilitatea copiilor cu maladii oncologice și accesul la servicii de sănătate în pandemie: unele raționalizări bioetice. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice /*

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 52-53. ISBN 978-9975-56-871-5

20. BANARI, I., GUȚU, E. Analiza bioetică a patologiilor ginecologice ce pun în pericol sănătatea și viața femeii gravide. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 56-59. ISBN 978-9975-56-871-5*
21. BANARI, I. OBOROCEANU, C. Subiectul vulnerabilității în contextul actului chirurgical din timpul sarcinii. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp.64-66. ISBN 978-9975-56-871-5*
22. GAVRILIȚĂ, V., BANARI, I. Analiza bioetică a vulnerabilității în domeniul psihiatriei. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 69-71. ISBN 978-9975-56-871-5*
23. ONEA, V., BANARI, I. Conceptul de vulnerabilitate în domeniul reproducerii umane medical asistate. Sinteze bioetice. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: S. n., 2021, pp. 74-76. ISBN 978-9975-56-871-5*
24. RUBANOVICI, L. Particularitățile contribuției unor principii bioetice în procesul de vaccinare anti-covid-19. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.*
25. OJOVANU, V. Tendințe ale administrării dopajului în sport: realitate socială și perspective ale abordării teoretice. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.*

26. CONDRATIUC, S. Vulnerabilitatea pacienților mentali în contextul stigmatizării. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.
27. COJOCARU, V. Aspecte bioetice privind securitatea deținutului. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.
28. ȘARGU, E. Păturile social vulnerabile în cadrul procesului de medicalizare. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.
29. OJOVANU, V., ȘORIC, G., FEDERIUC, V. Posibilități ale evoluării sportivilor într-un grup vulnerabil de populație în contextul perpetuării accentuate a dopajului sportiv. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.
30. COBÎLEANSCHI, O., GROSU., S. Aspecte de sănătate mintală în Republica Moldova. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.
31. OJOVAN, V. Reabilitarea copiilor de 12-18 ani cu diabet zaharat tip I. In: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra de Filozofie și Bioetică, Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova*; coordonator: Vitalie Ojovanu. – Chișinău: Print Caro, 2021, pp. ISBN 978-9975-82-119-3.

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. RUBANOVICI, L. dr. în filos., RUSNAC D. Solidarity and reciprocity: bioethical values in the Covid-19 pandemic. În: *ЗДОРОВ'Я, МЕДИЦИНА ТА ФІЛОСОФІЯ: СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ / «Здоровье, медицина и философия: стратегии выживания»*, 15-16 aprilie 2021, Национальный университет здравоохранения Украины имени П.Л. Шупика, Киев, Украина. Disponil: https://nuozu.edu.ua/images/Novosti/14_04_21-2.pdf

2. RUSNACD., RUBANOVICI, L., dr. în filozofie. The right to education and protection of vulnerable groups in current epidemiological conditions. În: *ЗДОРОВ'Я, МЕДИЦИНА ТА ФІЛОСОФІЯ: СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ* / «Здоровье, медицина и философия: стратегии выживания», 15-16 aprilie 2021, Национальный университет здравоохранения Украины имени П.Л. Шупика, Киев, Украина. Disponibil: https://nuozu.edu.ua/images/Novosti/14_04_21-2.pdf

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. RUBANOVICI, L. dr. în filozofie, RUSNAC D. Drepturile omului și principiul echității în sprijinul grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical și social pe timp de pandemie în Materialele conferinței științifice internaționale „Cercetarea, Dezvoltarea și Inovarea din perspectiva Eticii Globale”, Ediția a 2-a, 16 aprilie 2021 / colegiul de redacție: Lozovanu Ecaterina (redactor responsabil) [et al.]. – Ed. a 2-a. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2021. – 254 p., p. 242-243, ISBN 978-9975-45-703-3 .

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

1. RUBANOVICI, L., BORINSCHI, Daniela stud. an.VI, gr. M1524. Vulnerabilitatea copiilor cu maladii oncologice și accesul la servicii de sănătate în pandemie: unele raționalizări bioetice. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice/ USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova*, Coord.: V. Ojovanu – Chișinău: S. N., 2021 (Tipogr. „Print-Caro”). – 78 p. ISBN 978-9975-56-871-5.
2. RUBANOVICI, L., PANCIUC Lili-Diana, stud. an. V, gr. M1629. Erorile și vulnerabilitatea în sistemul de sănătate publică din perspectiva bioeticii medicale pe timp de pandemie. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice/ USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova*, Coord.: V. Ojovanu – Chișinău: S. N., 2021 (Tipogr. „Print-Caro”). – 78 p. ISBN 978-9975-56-871-5.
3. RUBANOVICI, L., RUSNAC D. Cercetările biomedicale în cazul subiecților vulnerabili: motive de consolidare bioetică și legală. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice/ USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova*, Coord.: V.Ojovanu – Chișinău: S. N., 2021 (Tipogr. „Print-Caro”). – 78 p. ISBN 978-9975-56-871-5.
4. RUBANOVICI, L., RUSNAC D. Factorii de decizie și importanța abordărilor bioetice în cazul persoanelor cu dezabilități pe timp de pandemie. În: *Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice/USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova*, Coord.: V.Ojovanu – Chișinău: S. N., 2021 (Tipogr.„Print-Caro”). – 78 p. ISBN 978-9975-56-871-5.

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Implementarea rezultatelor proiectului va avea un impact pozitiv manifestat în câteva dimensiuni:

- 1) cognitiv-teoretică – se vor elabora și lansa postulate științifice relevante care vor reflecta starea de lucruri în spațiul autohton în domeniul sănătății contingentului vulnerabil de populație;
- 2) praxiologico-aplicativă – se va contribui în mod concret la elaborarea modalităților de reabilitare multiaspectuală a contingentului de populație vulnerabil cu stare severă de sănătate, inclusiv prin îmbunătățirea asistenței medicale, a studiilor biomedicale și clinice ce implică aceste categorii vulnerabile;
- 3) cultural-spirituală – reieșind din caracterul interdisciplinar al studiului, aplicarea recomandărilor prezumate va contribui esențial la ridicarea nivelului de cultură al profesioniștilor din domeniul medicinei și asistenței sociale;
- 4) economică – efectul implementării recomandărilor finale va contribui la redresarea unor stări de lucruri, ceea ce are relevanță economică prin eficientizarea costurilor în domeniul sănătății, scăderea nivelului de corupție, reducerea cheltuielilor neefective în sfera medicală, etc

8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

Echipa proiectului cuprinde experți din toate domeniile abordate, cu grad științific (2 doctori habilitați și 4 doctori în științe) și experiență în cercetare și implementarea proiectelor similare. Totodată echipa proiectului a inclus tineri cercetători care sunt doctoranzi sau competitori ai căror tematică de cercetare se încadrează în tema proiectului, respectiv studiile realizate vor oferi un suport suplimentar în susținerea tezelor de doctorat. Interdisciplinaritatea proiectului include specialiști în pediatrie, medicină internă, reabilitare, geriatrie, psihiatrie, psihologie, asistență socială, asistență și consiliere spirituală, sociologie, filosofie a medicinei și bioetică care vor conlucra în realizarea abordării interdisciplinare a problemelor de sănătate a grupurilor vulnerabile studiate. La realizarea activităților în cadrul proiectului vor fi implicați voluntari (studenți, rezidenți, medici, membri ai asociațiilor de profil, etc). Instituții: Proiectul este susținut de instituțiile de cercetare și reabilitare partenere: centre de cercetare de peste hotare (pnt.10) și instituții specializate din Republica Moldova (pct.9).

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

- Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova
- Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie, Republica Moldova

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

- Institutul Național de Patologie „Victor Babeș” din București;
- Universitatea ”Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca;
- Universitatea Națională de Sănătate ”P.Shupyk” din Ucraina;

11. Dificultățile în realizarea proiectului

Datorită acțiunilor antipandemice ale autorităților statului, caracterizate prin diferite restricții, au fost sistate deplasările planificate peste hotare. Concomitent o serie de acțiuni au fost reduse doar la online, ori în format mixt, ceea ce a creat o serie de incomodități fizice, psihice și organizaționale. Concomitent n-au fost posibile unele acțiuni, planificate suplimentar, de pretestare sociologică a unor grupuri vulnerabile și de specialiști dintr-o serie de instituții.

12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor, reflectate în p. 6)

➤ Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

1. Ojovan Vitalie, dr.hab.filos, Cojocaru Viorel, drd., Banari Ion, dr.filos. *The problem of abortions in thre penitenciaru and their avoidance through spiritual counseling*. Al IX-lea Simpozion Național de Bioetică, 15-16 aprilie 2021, Kiev, Ucraina, prezentare orală.
2. Rubanovici, L., dr. În filoz. IX Международный симпозиум по биоэтике «Здоровье, медицина и философия: стратегии выживания» 15-16 апреля, 2021/ IX Міжнародного симпозиуму з біоетики здоров'я, медицина та філософія: стратегії виживання. Titlul comunicării: *Solidarity and reciprocity: bioethical values in the covid-19 pandemic*, (prezentare - orală)
<https://us02web.zoom.us/j/5801373259?pwd=V0lwc3lsZjRnVWNLcmtkbnBUZjl5Zz09>
3. Banari I., Lupașco I., Vengher I., Taran N., Berezovscaia E. The relationship between doctor and a patient with liver disease in the context of Covid-19 pandemic. Bioethical analysis Conferința „Scientific Community: Interdisciplinary Research”, Hamburg, Germany, 16-18 martie 2021.

➤ Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)

1. Banari Ion, dr. filoz.; Pacientul hepatic în contextul vulnerabilității. Aspecte medico-bioetice. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
2. Banari Ion, dr.filos. ; Vulnerabilitatea și esența sa interdisciplinară. Importanța cunoașterii acesteia pentru specialiștii în medicină. Cursul educațional Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității, în cadrul secției Sănătate publică și medicină comunitară a Conferinței științifice anuale ”Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu” (Chișinău, 22.10.2021), prezentare orală.
3. Banari Ion, dr.filos.; Evaluarea calității vieții la pacientul hepatic. Analiza medico-bioetică. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
4. Banari Ion, dr.filos.; Repere bioetice în contextul evaluării vulnerabilității pacientului paliativ. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea

- contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
5. Banari Ion, dr.filos.; Subiectul vulnerabilității în contextul actului medical geriatric. Analiză bioetică. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
  6. Cobîleanski Oleg, dr.hab.șt.med.; Aspectele de sănătate mintală în republica moldova. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
  7. Cojocaru Viorel, drd.. Aspecte bioetice ale consilierii spirituale a condamnaților. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
  8. Cojocaru Viorel, drd.; Ojovan Vitalie, dr.hab.filos; *Realizarea principiilor bioetice în condițiile subculturii de penitenciar*. Conferință Științifică Internațională: „Identitate și valori culturale în context European”, a doua ediția, 4 iunie, 2021, Chișinău.
  9. Cojocaru Viorel, drd.; *Specificul paliatției în penitenciare*. Conferință Științifică Internațională: „Cercetarea, Dezvoltarea și Inovarea din perspectiva eticei globale”, 26 apr. 2021, Chișinău, prezentare orală.
  10. Cojocaru Viorel, drd.; *Vulnerabilitatea accentuată a deținuților terminali și a medicilor de penitenciar*. Zilele Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 20-21 oct. 2021, Chișinău.
  11. Cojocaru Viorel, drd; Aspecte bioetice privind securitatea deținutului. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
  12. Condratiuc Svetlana, dr.șt.; Utilitatea bioeticii în acordarea îngrijirii psihiatrice. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
  13. Condratiuc Svetlana, dr.șt.; Vulnerabilitatea pacienților mentali în contextul stigmatizării. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
  14. Eșanu Anatolie, dr. filos ; Subiecte bioetice în actul paliativ . Cursul educațional Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității, în cadrul secției Sănătate publică și medicină comunitară a Conferinței științifice anuale ”Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu” (Chișinău, 22.10.2021) , prezentare orală.
  15. Federiuc Victoria, drd; Problema vulnerabilității în practica clinică contemporană. Cursul educațional Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității, în cadrul secției Sănătate publică și medicină comunitară a Conferinței științifice anuale ”Cercetarea în

biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu” (Chișinău, 22.10.2021), prezentare orală.

16. Ojovan Vitalina, drd; Reabilitarea copiilor cu diabet zaharat tip 1 cu vârsta de 12-18 ani. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
17. Ojovanu Vitalie, dr.hab.filos.; Identificarea temelor bioetice și implicarea valorilor spiritual-morale în examinarea problemelor teoretice și științifico-practice din medicină. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
18. Ojovanu Vitalie, dr.hab.filos; Aspecte ale implementării potențialului eticii și al științei în spațiul social și medical. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
19. Popescu Ana, drd. Evaluarea particularităților clinico-paraclinice ale sindromului de fragilitate la vârstnici. I-ul Congres Național de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova, cu participare internațională. Eveniment online. <https://geriatrie.md/congres>, 23-24 septembrie 2021, prezentare orală.
20. Popescu Ana, Gabriela Șoric. Functional decline in the elderly with fragility syndrome correlated with nutritional status.(poster). EuGMS 2021 European Geriatric Medicine Society. E-Congress. Evenimenon-line <https://eugms2021live.com/home>. October 11-13, 2021.
21. Popescu Ana, Șoric Gabriela. Malnutrition assessment correlated to frailty syndrome in the elderly (poster). ESPEN 2021 VIRTUAL CONGRESS on Clinical Nutrition & Metabolism. E-Congress
<https://portalapp.mciigroup.eventsair.com/VirtualAttendeePortal/espen2021/espenvirtual2021/login>, Evenimenon-line, 9-14 septembrie 2021.
22. Popescu Ana. Nutriția la vârstnici. Metode de evaluarea a statutului nutrițional al pacientului vârstnic. (raport). I-ul Congres Național de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova, cu participare internațională. WORKSHOP Program educațional pentru asistente medicale. Eveniment online <https://geriatrie.md/congres>. 23-24 septembrie 2021
23. Rubanovici Ludmila ; dr.filos ; Principiul vulnerabilității în contextul pandemiei de COVID-19. Cursul educațional Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității, în cadrul secției Sănătate publică și medicină comunitară a Conferinței științifice anuale ”Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu” (Chișinău, 22.10.2021), prezentare orală.
24. Rubanovici Ludmila, dr.filos.; Particularitățile contribuției unor principii bioetice în procesul de vaccinare anti-covid-19. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și

bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.

25. Rubanovici Ludmila, dr.filos.; Principiile bioeticii – revirimente în medicina contemporană. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
26. Șargu Elena, drd ; Păturile social-vulnerabile în cadrul procesului medicalizării. Cursul educațional Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității, în cadrul secției Sănătate publică și medicină comunitară a Conferinței științifice anuale ”Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță” a USMF ”Nicolae Testemițanu” (Chișinău, 22.10.2021), prezentare orală.
27. Șargu Elena, drd.; Păturile social vulnerabile în cadrul procesului de medicalizare. Conferința științifică internațională ”Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ed. a IV-a, 29-30 octombrie 2021, prezentare orală.
28. Sargu Elena, Victoria Federiuc, drd; Implicații socio-bioetice în analiza accesului grupurilor vulnerabile de populație la serviciile de sănătate. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
29. Șoric Gabriela, dr.șt.med. Managementul sindroamelor geriatrice. Sindromul de fragilitate. Sarcopenia Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”. Curs educațional în cadrul congresului. Chișinău Republica Moldova. Eveniment on-line, 20-23 octombrie 2020, prezentare orală.
30. Șoric Gabriela, dr.șt.med.; Popescu, Ana, drd. Bioetica în practica geriatrică. Seminarul științific internațional cu participare trilaterală „Bioetica: teorii, instrumente, utilitate” (Chișinău – București – Cluj), 9 septembrie 2021, prezentare orală.
31. Soric Gabriela, L'état nutritionnel chez les patients âgés fragiles institutionnalisés, données provisoires. (poster). 9ème Congrès Francophone, Fragilité du Sujet Âgé Le Vieillessement Santé Prévention de la Perte d'Autonomie. E-Congress. <https://fragilite.org>. 10-11 juin 2021
32. Șoric Gabriela, Popescu Ana. Actualități în conduita nutriției în COVID-19 (raport). Simpozion științific „Nutriția vârstnicului, îmbătrânirea sănătoasă”. Chișinău, Republica Moldova, Eveniment on line, 21 mai 2021
33. Șoric Gabriela, Popescu Ana. Metode de evaluarea a statutului nutrițional a pacientului vârstnic (raport). Simpozion științific „Nutriția vârstnicului, îmbătrânirea sănătoasă”. Chișinău, Republica Moldova, Eveniment on line, 21 mai 2021
34. Șoric Gabriela, Popescu Ana. Physical frailty of institutionalized elderly patients – The impact of biomarkers. (poster). EuGMS 2021 European Geriatric Medicine Society. E-Congress. Eveniment on-line <https://eugms2021live.com/home>. October 11-13, 2021

35. Șoric Gabriela. Comorbiditatea cardio-vasculară la vârstnici-(Simpozion cu susținerea Companiei GRINDEX din Republica Moldova). (raport). I-ul Congres Național de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova, cu participare internațională. E-Congress. Eveniment online <https://geriatrie.md/congres>. 23-24 septembrie 2021
36. Șoric Gabriela. Durerea la vârstnici (raport). I-ul Congres Național de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova, cu participare internațională. WORKSHOP Program educațional pentru asistente medicale. Eveniment online <https://geriatrie.md/congres>. 23-24 septembrie 2021
37. Soric Gabriela. Interrélatiions de l'état nutritionnel avec les syndromes géiatriques chez les personnes âgées institutionnalisées (poster). 9ème Congrès Francophone Fragilité du Sujet Âgé Le Vieillissement Santé Prévention de la Perte d'Autonomie. E-Congress. <https://fragilite.org>. 10-11 juin 2021

38.

➤ Manifestări științifice naționale

1. BANARI, I. Considerații etice cu privire la impactul pandemiei covid-19 asupra procesului de cercetare la Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Conferința „Cercetarea, dezvoltarea, inovarea din perspectiva eticii globale”, Chișinău 16 aprilie 2021 (prezentare orală)
2. RUBANOVICI, L., dr. în filoz. Conferința națională Zilele USMF „Nicolae Testemițanu”, 21 octombrie 2021, <https://meet.google.com/ctj-sjwb-arp>
3. RUBANOVICI, L., dr. în filoz. Conferința Științifică Internațională „Cercetarea, Dezvoltarea și Inovarea din perspectiva Eticii Globale”, organizată de DȘSU, FCIM, UTM 16 aprilie 2021, regim on-line, platforma GoogleMeet: <https://meet.google.com/abw-xhgr-zbo>
4. RUBANOVICI, L., dr. în filoz. Cursul educațional *Aspecte interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității*, în cadrul Conferinței naționale Zilele USMF „Nicolae Testemițanu”, Profil: II. Sănătate publică și medicină comunitară: provocări și realizări, Secția: Filosofie și bioetică, comunicarea: *Principiul vulnerabilității în contextul pandemiei de COVID-19*, eveniment online, 22 octombrie, 2021, <https://meet.google.com/sfy-toww-auz>, (prezentare - oral)

13. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute **în proiect** (premier, medalii, titluri, alte aprecieri).

14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute **în proiect** în mass-media (Opțional):

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

1. Popescu Ana, Radio Vocea Speranței Republica Moldova, emisiune radio, Sindromul de fragilitate (interviu direct telefon 7min.).

2. Șoric Gariela, Radio Vocea Speranței Republica Moldova, emisiune radio, Problemele medico-sociale ale vârstnicilor din Republica Moldova (interviu în direct 20 min.).
3. Ojovanu Vitalie. Radio Moldova Actualități. Aspecte actuale ale bioeticii în condițiile R.Moldova (pe marginea finalizării lucrărilor Conferinței Științifice Internaționale „Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ediția a IV-a) (interviu, 6 min., transmis 31 oct.2021).

Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2021 de membrii echipei proiectului

Cojocaru Viorel. „Specificul reperelor bioetice în consilierea spirituală a deținuților: analiză teoretico-practică” (specialitatea: 632.01 – Etică și bioetică) / Teză de doctorat. Conducător științific: dr. hab. în filosofie, conf. universitar Vitalie Ojovan. Pe data de 16 martie, 2021 s-a discutat la Catedra de filosofie și bioetică conținutul tezei și s-a aprobat avizul la teza doctor în filosofie.

Cojocaru Viorel. „Specificul reperelor bioetice în consilierea spirituală a deținuților: analiză teoretico-practică” (specialitatea: 632.01 – Etică și bioetică) / Teză de doctorat. Conducător științific: dr. hab. În filosofie, conf. universitar Vitalie Ojovan. Pe data de 15 iulie, 2021 în cadrul Institutului de Istorie s-a desfășurat Seminarul științific de profil ad-hoc, privind examinarea tezei de doctor în filosofie.

15. Materializarea rezultatelor obținute în proiect

Rezultatele obținute în cadrul cercetării sunt materializate sub formă de publicații științifice menționate în compartimentul de mai sus. Impactul social-economic preconizat reiese din raționalizarea eforturilor și resurselor în perioada de criză produsă de pandemia COVID-19, în special în scăderea poverilor asupra grupurilor vulnerabile și asupra sistemului de sănătate. În cadrul cercetării sunt elaborate 4 teze de doctor, care urmează să fie susținute la etapele ulterioare ale proiectului, dintre care teza cercetătorului Viorel Cojocaru „Specificul reperelor bioetice în consilierea spirituală a deținuților: analiză teoretico-practică” (specialitatea: 632.01 – Etică și bioetică) / Teză de doctorat, a fost susținută în cadrul catedrei și a seminarului de profil. De asemenea, cercetătorul științific Victoria Federiuc, a finalizat cursul postuniversitar Research Ethics and Training Program al Icahn School of Mount Sinai din cadrul programului NIH Fogarty International Program (2019-2021) cu susținerea sesiunii de absolvire și obținerea certificatului.

16. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2021

- Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor (Opțional)
- Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale (Opțional)

17. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect.

În anul 2021, în cadrul proiectului Abordarea interdisciplinară bioetico-socio-medicală a contingentului vulnerabil de populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare (Cifrul proiectului 20.80009.8007.36) a fost elaborată metodologia de studiu a cercetărilor, evaluată de Comitetul de etică a cercetărilor din cadrul USMF "Nicolae Testemițanu". Au fost colectate date cu privire la aspectele bioetico-socio-medice la copii, vârstnici și deținuți, diseminate în cadrul manifestațiilor științifice organizate în cadrul proiectului, precum și a evenimentelor internaționale. Principalele direcții studiate includ reperele istorice, conceptuale, teorii și orientări privind bioetica, bioetica în practica și educația biomedicală, bioetica în cercetarea biomedicală și aspectele interdisciplinare actuale ale abordării vulnerabilității. Rezultatele obținute în cadrul cercetărilor efectuate până în prezent au fost discutate în cadrul forurilor internaționale peste hotare (3), în Republica Moldova (37) și naționale (4) organizate în cadrul proiectului. Au fost editate 2 culegeri de materiale științifice: "*Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității: Culegere de materiale științifice*" și "*Bioetica: teorii, instrumente, utilitate. Culegere de materiale științifice*". Rezultatele cercetărilor au fost reflectate în 43 de articole științifice și 7 teze, publicate în reviste recunoscute de peste hotare și din Republica Moldova, precum și în culegeri ale manifestațiilor științifice naționale și internaționale. Implementarea rezultatelor proiectului va avea un impact pozitiv manifestat în câteva dimensiuni: cognitiv-teoretică – se vor elabora și lansa postulate științifice relevante care vor reflecta starea de lucruri în spațiul autohton în domeniul sănătății contingentului vulnerabil de populație; praxiologico-aplicativă – se va contribui în mod concret la elaborarea modalităților de reabilitare multiaspectuală a contingentului de populație vulnerabil cu stare severă de sănătate, inclusiv prin îmbunătățirea asistenței medicale, a studiilor biomedicale și clinice ce implică aceste categorii vulnerabile; cultural-spirituală – reieșind din caracterul interdisciplinar al studiului, aplicarea recomandărilor prezumate va contribui esențial la ridicarea nivelului de cultură al profesioniștilor din domeniul medicinei și asistenței sociale; economică – efectul implementării recomandărilor finale va contribui la redresarea unor stări de lucruri, ceea ce are relevanță economică prin eficientizarea costurilor în domeniul sănătății, scăderea nivelului de corupție, reducerea cheltuielilor neefective în sfera medicală.

In 2021, within the project Interdisciplinary bioethico-socio-medical approach of the vulnerable contingent of population with severe health and rehabilitation possibilities (20.80009.8007.36) was developed the research study methodology, evaluated by the Research Ethics Committee of USMF "Nicolae Testemitanu". Data were collected on the bioethical-socio-medical aspects of children, the elderly and detainees, disseminated during scientific events organized within the project, as well as international events. The main directions studied include historical, conceptual landmarks, theories and guidelines on bioethics, bioethics in biomedical practice and education, bioethics in biomedical research and current interdisciplinary aspects of addressing vulnerability. The results obtained in the research carried out so far have been discussed in international forums abroad (3), in the Republic of Moldova (37) and national (4) organized within the project. 2 collections of

scientific materials were published: "Interdisciplinarity in addressing vulnerability: Collection of scientific materials" and "Bioethics: theories, tools, utility. Collection of scientific materials ". The research results were reflected in 43 scientific articles and 7 theses, published in recognized journals abroad and in the Republic of Moldova, as well as in collections of national and international scientific events. The implementation of the project results will have a positive impact manifested in several dimensions: cognitive-theoretical - relevant scientific postulates will be developed and launched that will reflect the state of affairs in the local area in the field of health of the vulnerable population; with practical application - will contribute to the elaboration of the modalities of multiaspectual rehabilitation of the contingent of vulnerable population with severe health condition, including by improving the medical assistance, of the biomedical and clinical studies involving these vulnerable categories; cultural-spiritual - based on the interdisciplinary nature of the study, the application of the presumed recommendations will essentially contribute to raising the level of culture of professionals in the field of medicine and social assistance; economic - the effect of implementing the final recommendations will contribute to the recovery of certain conditions, which has economic relevance by streamlining health costs, reducing the level of corruption, reducing ineffective spending in the medical field.

Notă: Rezumatul va fi publicat în acces deschis pe pagina web oficială a Agenției și a AȘM, însoțite de avizul Biroului Secției de Științe a AȘM

18. Recomandări, propuneri

Nu există date relevante.

Conducătorul de proiect _____ / **OJOVAN Vitalie**
Dr. hab. în filos., conf. univ.

Data: 09.11.2021

LS

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
Cifrul proiectului: 20.80009.8007.36**

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	447,5		447,5
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	107,4		107,4
Prime de asigurare obligatorie de asistenta medicală achitate de angajator și angajați pe teritoriul țării	212210			
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	17,0		17,0
Servicii editoriale	222910	40,4		40,4
Servicii de protocol	222920	8,0		8,0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea pieselor de schimb	332110			
Procurarea medicamentelor și materialelor sanitare	334110			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Total		620,3		620,3

Notă: În tabel se prezintă doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările aprobate (după caz)

Rector **CEBAN Emil** _____
Economist șef **LUPAȘCO Svetlana** _____
Conducătorul de proiect **OJOVAN Vitalie** _____

Data: 09.11.2021

L.Ș.

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.8007.36

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1	Ojovan Vitalie	12.11.1958	dr. hab. filos.	0,5 cumul	01.01.2021	31.12.2021
2	Banari Ion	03.10.1983	dr. în. filos.	0,5 cumul	01.01.2021	31.12.2021
3	Cobîleanski Oleg	16.04.1961	dr. hab. șt.med.	0,25 cumul	01.01.2021	31.08.2021
4	Condrațiu Svetlana	01.04.1962	dr. șt. med.	1,0	01.01.2021	31.12.2021
5	Siric Ala	10.08.1967	dr. șt. med.	0,25 cumul	01.01.2021	31.08.2021
6	Șoric Gabriela	08.10.1976	dr. șt. med.	0,25 cumul	01.01.2021	30.09.2021
7	Rubanovici Ludmila	10.12.1973	dr. în. filos.	0,25 cumul	04.01.2021	31.12.2021
8	Cojocaru Viorel	07.09.1980		0,25 cumul	01.01.2021	31.08.2021
9	Federiu Victoria	26.10.1982		0,5 cumul	01.01.2021	31.12.2021
10	Ojovan Vitalina	28.05.1990		0,5 cumul	01.01.2021	31.12.2021
11	Popescu Ana	14.07.1989		0,25 cumul	01.01.2021	30.09.2021
12	Șargu Elena	12.10.1986		0,25 cumul	01.01.2021	31.12.2021
13	Rusnac Daniela	17.03.1979		0,25 cumul	04.01.2021	31.12.2021

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	38,5%
--	-------

Rector
Economist șef
Conducătorul de proiect

CEBAN Emil _____
LUPAȘCO Svetlana _____
OJOVAN Vitalie _____

Data: 09.11.2021

L.Ș.

